

به نام دانای توانا

مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

تاریخ امتحان: ۹۶/۰۳/۲

نام دبیر: آقای ریوندی

نمره:

امضاء دبیر:

نام و نام خانوادگی:

شماره صدلی:

نام امتحان: ادبیات فارسی دهم

پایه - رشته: دهم - ریاضی فیزیک - تجربی

شماره کلاس: ۱۰۱-۱۰۲

تعداد صفحه: ۳

بارم	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) از آن دهان که هرای شیر می خروشید/کلمات کودکانه تراوید ب) بر سیبل تَلَطَف جوابش باز داد. پ) شاخه های عظیم به وضعی موحش سیخ ایستاده بودند ت) از این خطه نغز پدرام پاک
۰/۵	برای کلمه بقا یک مترادف و یک هم خانواده بنویسید.
۱	در متن زیر واژه‌های نادرست را مشخص کنید؛ درست آنها را بنویسید (فقط چهار واژه انتخاب شود) پیدا بود که این برگه ساختگی، بهانه ای برای اذیت و آزار بچه هاست. برخی از مجروحان خود را آماده شلاق کرده بودند. هوای اردوگاه داغ بود؛ یعنی ها با وقاهاست لباس ها را از تنشانش بیرون کشیدند. تمام توش و توان ما در دوران اسارت به خطوط و ستور این کاغذها بسته بود. با کلمات این نامه ها راه می رفتیم کلمات هم صدا ، هم نگاه داشتند و می توانستند ما را آرام یا متلاتم کنند و آنجا بود که معجزه کلمه را دریافتیم. بزد نیزه او را به دو نیم کرد نشست از بر اسب و برخواست گرد
۰/۵	املاي درست واژه‌ها را انتخاب کنید. الف) از خنده آمد خلق را ب) چون تن به گناه و بیالاید، به قرآن پاک گردد. (زلت - ذلت)
۰/۵	در گروه کلمات زیر غلط های املايي را بيابيد و اصلاح کنید. (فقط دو واژه انتخاب شود) مولع و مشتاق - بیماری صرع - الم کردن کنکره - بی خردی و سفاحت
۰/۵	درست با نادرست بودن عبارت های زیر را معلوم کنید الف) گاهی در برخی واژگان مصوت((ی)) به مصوت((ا)) تبدیل می شود، به این تغییر مُمال گفته می شود. (۱) درست (۲) نادرست ب) رابطه معنایی گیر و ترگ ترادف است (۱) درست (۲) نادرست
۱	با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید تو را جنوب نامیدم / ای کشتی های صیادی که مقاومت پیشه کرده اید / ای ماهی دریا که مقاومت پیشه کرده اید / ای دفترهای شعری که مقاومت پیشه کرده اید / ای روزهای عاشورا الف) نوع ترکیب ((دفترهای شعر)) وصفی است یا اضافی ؟ ب) هسته گروه اسمی را در بخش پایانی شعر مشخص کنید . ج) یک واژه مشتق در شعر فوق بیابید و بنویسید . د) زمان و نوع فعل مشخص شده را تعیین کنید.
۰/۵	نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. ناتانائیل! تو ، خدا را در تملک داری و خود از آن بی خبر بوده ای!
۰/۵	بیت زیر را پس از مرتب سازی اجزای کلام ، به نثر ساده برگردانید برفتند از آن جای ، شیران نر عقاب دلاور برآورد پر

۰/۵	کدام واژه از نظر ساختمان با بقیه متفاوت است؟ الف) زیردستان ب) خورجینک پ) بزرگراه ت) روسیاه	۱۰
۰/۵	عبارت های زیر را کامل کنید الف) از ترکیب ((..... +)) ش)) یک واژه مشتق - مرکب بسازید . ب) برای نمودار داده شده یک گروه اسمی بسازید . گروه اسمی وابسته وابسته وابسته هسته هسته هسته صفت اشاره صفت عالی اسم	۱۱
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۷۵	با توجه به بیت زیر به سوال ها پاسخ دهید . کنون رود خلق است دریای جوشان الف) یک تشبیه در این بیت بیابید . مشبّه و مشبّه به آن را معلوم کنید . همه خوشه خشم شد خرمن من	۱۲
۰/۵	در بیت زیر کنایه را مشخص کنید؛ مفهوم کنایه را بنویسید. بیامد که جوید زایران نبرد سر هم نبرد اندرآرد به گرد	۱۳
۰/۵	در عبارت زیر چه آرایه هایی دیده می شود؟ (۲ مورد) آسمان را دیده ام که در انتظار سپیده دم می لرزید. ستاره ها یک یک ، رنگ می باختند. چمنزارها غرق شبنم بودند	۱۴
۰/۲۵	در مصراع دوم بیت زیر چه آرایه ای وجود دارد؟ بشد تیز رهام با خود و گبر همی گرد رزم اندر آمد به ابر	۱۵
۰/۵	جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را مشخص کنید ای خدا ای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچ کس ، نبود روا	۱۶
۰/۵	در بیت زیر یک استعاره بیابید و مقصود آن را بنویسید . زین کاروان سرای، بسی کاروان گذشت ناچار ، کاروان شما نیز بگذرد	۱۷
۲	شعر حفظی بیت های زیر را کامل کنید. ۱- چو هنگامه تازه شد(دشمنی /آزمون) دگر باره ، پر آوازه شد(کشور/ایران) ۲- که اینان ز آب و گل دیگرند الف- خدنگی گران بر دل دشمن اند ب- نگهبان دین، حافظ کشورند ۳- شما را چو باور به بود هم او مر شما را بود(سبحان-نگهبان- یزدان-قرآن) ۴- باز این چه شورش است که در خلق عالم است	۱۸
ب) قلمرو فکری (۸ نمره)		
۳	معنی و مفهوم هر یک از عبارت ها و اشعار زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. الف) هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد. ب) در معركة قلوب مجاهدان آرامش حاصل ایمان است . ج) شعر سپید من رو سیاه ماند. د) تجلی هستی است جان کندن من . ه) تو قلب سپه را به آیین بدار و) حالی آن لعل ابدار گشاد من اکنون پیاده کنم کارزار پیش آن ریگ ابدار نهاد	۱۹

۰/۲۵	کدام ویژگی حماسه در بیت زیر دیده می شود؟ ((بدو گفت رستم که تیر و کمان ببین تا هم اکنون سرآری زمان))	۲۰
۰/۵	در بیت زیر مفهوم مصراع دوم چیست؟ نباشی بس ایمن به بازوی خویش «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش»	۲۱
۰/۵	در عبارت زیر نویسنده بر چه نکته اخلاقی را تأکید دارد؟ به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی .	۲۲
۰/۵	در سروده زیر : ((و مریم هر شب ، روی شن ها / به انتظار مهدی می نشیند / و گل هایی را می چیند / که از انگستان شهیدان می رویند)) پیام نهایی دو مصراع پایانی چیست ؟	۲۳
۰/۵	در بیت زیر مقصود از گوهر اول و دوم چیست ((آمد ، آورد پیش خیر فراز گفت گوهر به گوهر آمد باز))	۲۴
۰/۵	فهم و درک خود را از عبارت زیر بنویسید. ای کاش «عظمت» در نگاه تو باشد و نه در چیزی که بدان نگاه می کنی.	۲۵
۰/۲۵	این عبارت «ای دوست درمان کار خود کن و اگر معاملت می کنی ، باحق کن که تا خلق سود خود نبیند، با تو معاملت نکند!» هر کس که روی از معاملت با خلق بتافت، دنیا و آخرت در راه معاملت با حق بیافت.» با کدام یک از ابیات زیر ارتباط معنایی دارد؟ الف) غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات ب) صورت زیبای ظاهر هیچ نیست ج) خدمت حق کن به هر مقامی که باشی هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد بود ای برادر سیرت زیبا بیار خدمت مخلوق افتخار ندارد	۲۶
۰/۵	مولوی در بیت زیر آدمی را از چه چیزی بر حذر می دارد؟ چون بسی ابلیس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست	۲۷
۰/۵	در بیت زیر مقصود شاعر از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چیست ؟ ای تو <u>رمه</u> سپرده به <u>چوپان گرگ طبع</u> این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۲۸
۰/۵	با توجه به ابیات پاسخ دهید . حسرت نبرم به خواب آن <u>مرداب</u> دریایم و نیست باکم از طوفان الف) واژگان «مرداب» و «دریا» نماد از چه کسانی هستند ؟ کارام درون دشت شب خفته است دریا همه عمر خوابش آشفته است	۲۹
۰/۵	هر یک از ابیات و عبارتهای زیر جزء کدام نوع ادبی به شمار می آید؟ (حماسی، نمایشی، غنایی، تعلیمی و پایداری) الف) من آزاده از خاک آزادگانم ب) کار پاکان را قیاس از خود مگیر گل صبر می پرود دامن من گر چه باشد در نوشتن شیر و شیر	۳۰
۲۰	موفق باشید مجمع بلام	

بارم	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هرا: صدا و غوغا، آواز مهیب ب) تَلَطَّف: مهربانی، اظهار لطف و مهربانی کردن، نرمی کردن پ) موحش: ترسناک، وحشت آور ت) خَطَه: سرزمین	۱
۰/۵	برای کلمه <u>بقا</u> یک مترادف و یک هم خانواده بنویسید: جاودانگی، پایداری/بقیه، باقی	۲
۱	در متن زیر واژه‌های نادرست را مشخص کنید؛ درست آنها را بنویسید (فقط چهار واژه انتخاب شود) وقاحت / سطور / متلاطم / برخاست	۳
۰/۵	املائی درست واژه‌ها را انتخاب کنید. الف) از خنده آمد خلق را ب) چون تن به گناه و بیاید، به قرآن پاک گردد. (زَلت)	۴
۰/۵	در گروه کلمات زیر غلط‌های املائی را بیابید و اصلاح کنید. (فقط دو واژه انتخاب شود) علم کردن کنکره - بی خردی و سفاهت	۵
۰/۵	درست با نادرست بودن عبارت‌های زیر را معلوم کنید الف) گاهی در برخی واژگان مصوت ((ای)) به مصوت ((ا)) تبدیل می‌شود، به این تغییر مُمال گفته می‌شود. (۲ نادرست) ب) رابطه معنایی گیر و ترگ ترادف است (۲ نادرست)	۶
۱	با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید تو را جنوب نامیدم / ای کشتی‌های صیادی که مقاومت پیشه کرده اید / ای ماهی دریا که مقاومت پیشه کرده اید / ای دفترهای شعری که مقاومت پیشه کرده اید / ای روزهای عاشورا الف) نوع ترکیب ((دفترهای شعر)) وصفی است یا اضافی؟ اضافی ب) هسته گروه اسمی را در بخش پایانی شعر مشخص کنید. روز ج) یک واژه مشتق در شعر فوق بیابید و بنویسید. صیادی - پیشه د) زمان و نوع فعل مشخص شده را تعیین کنید. ماضی نقلی دوم شخص جمع	۷
۰/۵	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ناتانائیل! تو، خدا را در تملک داری و خود از آن بی خبر بوده‌ای! (منادا/مفعول)	۸
۰/۵	بیت زیر را پس از مرتب سازی اجزای کلام، به نثر ساده برگردانید شیران نر از آن جای برفتند، عقاب دلاور پر برآورد (پرواز کرد)	۹
۰/۵	کدام واژه از نظر ساختمان با بقیه متفاوت است؟ ب) خورجینک	۱۰
۰/۵	عبارت‌های زیر را کامل کنید الف) از ترکیب ((..... + ش)) یک واژه مشتق - مرکب بسازید. دانش آموز - دانش نامه - دانشجو	۱۱

	(ب) برای نمودار داده شده یک گروه اسمی بسازید .	
	گروه اسمی وابسته وابسته هسته صفت اشاره صفت عالی اسم این زیباترین شعر	
	(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۲	با توجه به بیت زیر به سوال ها پاسخ دهید . کنون رود خلق است دریای جوشان الف) یک تشبیه در این بیت بیابید . مشبه و مشبه به آن را معلوم کنید . خلق: مشبه /رود: مشبه به	۰/۷۵
۱۳	در بیت زیر کنایه را مشخص کنید؛ مفهوم کنایه را بنویسید. سر هم نبرد اندر آرد به گرد: کنایه از شکست دادن و کشتن	۰/۵
۱۴	در عبارت زیر چه آرایه‌هایی دیده می‌شود؟ (۲ مورد) در انتظار سپیده دم می لرزید(تشخیص). ستاره ها یک یک ، رنگ می باختند(کنایه و تشخیص). چمنزارها غرق شبنم بودند(مبالغه و استعاره)	۰/۵
۱۵	در مصراع دوم بیت زیر چه آرایه‌ای وجود دارد؟ همی گرد رزم اندر آمد به ابر(مبالغه/مجاز / واج آرایه) یک مورد کافی است	۰/۲۵
۱۶	جناس را در بیت زیر بیابید و نوع آن را مشخص کنید(نام) ای خدا ای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچ کس ، نبود روا	۰/۵
۱۷	در بیت زیر یک استعاره بیابید و مقصود آن را بنویسید . زین کاروان سرای=دنیا، بسی کاروان=مردم گذشت ناچار ، کاروان=قدرت و حکومت شما نیز بگذرد	۰/۵
۱۸	شعر حفظی بیت‌های زیر را کامل کنید. ۱- چو هنگامه تازه شد(دشمنی/آزمون) دگر باره ، پر آوازه شد(کشور/ایران) ۲- که اینان ز آب و گل دیگرند الف- خدنگی گران بر دل دشمن اند ب- نگهبان دین، حافظ کشورند ۳- شما را چو باور به یزدان بود هم او مر شما را نگهبان بود ۴- باز این چه شورش است که در خلق عالم است باز این چه عزا و چه نوحه و چه ماتم است	۲
	(پ) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۱۹	معنی و مفهوم هر یک از عبارت‌ها و اشعار زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. الف) هر که داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد=هر که منصف باشد نیاز به قاضی ندارد ب) در معرکه قلوب مجاهدان آرامش حاصل ایمان است =در میدان قلب رزمندگان آرامشی برخاسته از ایمان حاکم است ج) شعر سپید من رو سیاه ماند= شعر شیبید یا زلال من خجالت زده است د) تجلی هستی است جان کندن من = من با شهادت زندگی جاودان می یابم ه) تو قلب سپه را به آیین بدار / من اکنون پیاده کنم کارزار= تو نظم را در مرکز سپاه حفظ کن تا من اکنون پیاده کارزار کنم و) حالی آن لعل آبدار گشاد /پیش آن ریگ آبدار نهاد = یاقوت ها را باز کرد و پیش شر گذاشت	۳
۲۰	کدام ویژگی حماسه در بیت زیر دیده می شود ؟ قهرمانی ((بدو گفت رستم که تیر و کمان ببین تا هم اکنون سرآری زمان))	۰/۲۵
۲۱	در بیت زیر مفهوم مصراع دوم چیست؟ از ماست که بر ماست/هر چه کنی به خود کنی گر همه نیک و بد کنی نباشی بس ایمن به بازوی خویش «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش»	۰/۵

۰/۵	۲۲	در عبارت زیر نویسنده بر چه نکته اخلاقی را تأکید دارد؟ دورو و ریا کار مباش به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی .
۰/۵	۲۳	در سروده زیر : ((و مریم هر شب ، روی شن ها/ به انتظار مهدی می نشیند/ و گل هایی را می چیند/ که از انگشتان شهیدان می رویند)) پیام نهایی دو مصراع پایانی چیست ؟ شهادت شهیدان زمینه ساز ظهور منجی است
۰/۵	۲۴	در بیت زیر مقصود از گوهر اول و دوم چیست؟ یا قوت / استعاره از خیر ((آمد ، آورد پیش خیر فراز گفت گوهر به گوهر آمد باز))
۰/۵	۲۵	فهم و درک خود را از عبارت زیر بنویسید. ای کاش «عظمت» در نگاه تو باشد و نه در چیزی که بدان نگاه می کنی بکوش بزرگی و عظمت را که در اطراف خود می بینی در روح و درون خود به وجود آوری
۰/۲۵	۲۶	این عبارت «ای دوست درمان کار خود کن و اگر معاملت می کنی ، با حق کن که تا خلق سود خود نبینند، با تو معاملت نکند!» هر کس که روی از معاملت با خلق بتافت، دنیا و آخرت در راه معاملت با حق بیافت.» با کدام یک از ابیات زیر ارتباط معنایی دارد؟ ج) خدمت حق کن به هر مقامی که باشی خدمت مخلوق افتخار ندارد
۰/۵	۲۷	مولوی در بیت زیر آدمی را از چه چیزی بر حذر می دارد؟ هر کسی شایسته دوستی نیست چون بسی ابلیس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست
۰/۵	۲۸	در بیت زیر مقصود شاعر از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چیست ؟ مردم/حاکمان ستمگر ای تو <u>رمه</u> سپرده به <u>چوپان گرگ طبع</u> این گرگی شبان شما نیز بگذرد
۰/۵	۲۹	با توجه به ابیات پاسخ دهید . حسرت نبرم به خواب آن <u>مرداب</u> دریایم و نیست باکم از طوفان الف) واژگان «مرداب» و «دریا» نماد از چه کسانی هستند؟ انسان های راکد و ساکن / انسان های پویا و ساعی کآرام درون دشت شب خفته است <u>دریا</u> همه عمر خوابش آشفته است
۰/۵	۳۰	هر یک از ابیات و عبارت های زیر جزء کدام نوع ادبی به شمار می آید؟ (حماسی، نمایشی، غنایی و....) الف) من آزاده از خاک آزادگانم ب) کار پاکان را قیاس از خود مگیر گل صبر می پرود دامن من = پایداری گر چه باشد در نوشتن شیر و شیر = تعلیمی
۲۰		موفق باشید مجمع بادم

شرق و غرب عالی زیر کین این زبان خود جهان دیگری باشد جهان فارسی

بارم	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هرا = (ب) تَلَطَّف = (پ) موحش = (ت) خطّه =	۱
۰/۵	بقا = مترادف هم خانواده	۲
۱	واژه‌های نادرست:	۳
۰/۵	املاي درست واژه‌ها را انتخاب کنید. الف)..... (ب).....	۴
۰/۵ /	۵
۰/۵	الف)..... (ب).....	۶
۱	الف)..... (ب)..... (ج)..... (د).....	۷
۰/۵	ناتائیل..... خدا.....	۸
۰/۵	۹
۰/۵	۱۰
۰/۵	الف) ((..... + ش)) (ب) گروه اسمی وابسته وابسته وابسته صفت اشاره صفت عالی اسم هسته	۱۱
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۷۵	الف) / و	۱۲
۰/۵ /	۱۳
۰/۵ /	۱۴
۰/۲۵	۱۵
۰/۵	کلمات جناس: / نوع جناس:	۱۶
۰/۵ /	۱۷
۲	شعر حفظی بیت‌های زیر را کامل کنید.	۱۸

	۱- (دشمنی/آزمون) (کشور/ایران) ۲- الف-خدنگی گران بر دل دشمن اند ۳- (سبحان-نگهبان- یزدان-قرآن) ۴-	
	پ) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۳	معنی و مفهوم هر یک از عبارتها و اشعار زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. الف)..... ب)..... ج)..... د)..... ه)..... و).....	۱۹
۰/۵	۲۰
۰/۵	۲۱
۰/۵	۲۲
۰/۵	۲۳
۰/۵	گوهر اول: گوهر دوم:	۲۴
۰/۵	۲۵
۰/۵	۲۶
۰/۵	۲۷
۰/۵	رمله چوپان گرگ طبع.....	۲۸
۰/۵	الف) «مرداب»..... «دریا».....	۲۹
۰/۵	الف)..... ب).....	۳۰
۲۰	موفق باشید جمع بادم	

